

Cồn Cỏ - "Thánh địa cổ tích"

14:02 31/10/2026

Tôi đã từng đến quần đảo Trường Sa để thấy những gian khó của người chiến sĩ bảo vệ chủ quyền biển đảo nơi sóng dữ biển Đông; đã đến Lý Sơn, Phú Quốc... để thấy biên cương của chúng ta vững vàng nơi đầu sóng ngọn gió và đang chuyển hướng thành những hòn "đảo ngọc" thu hút khách du lịch. Còn với Cồn Cỏ, hòn đảo tiền tiêu của Tổ quốc, cách đất liền Quảng Trị chừng 13 hải lý là "thánh địa cổ tích" với biết bao huyền thoại.

Tác giả tại đảo Cồn Cỏ

Kỳ 1: Cồn Cỏ "thánh địa cổ tích"

Huyện đảo Cồn Cỏ được thành lập từ tháng 10/2004 và từ năm 2025 trở thành 1/13 đặc khu của cả nước. Với diện tích khoảng 2,3 km², dân số chưa đến con số nghìn nhưng ở đây mỗi tấc đất, tấc rừng đều mang theo mình một câu chuyện kể đầy huyền thoại.

Tôi đã có cơ hội đặt chân lên hòn đảo nhỏ anh hùng - Côn Cỏ khá nhiều lần và cứ mỗi lần đến, Côn Cỏ trong tôi luôn lưu giữ trên mình nội tâm sâu thẳm, nét hoang sơ, bí hiểm không hề mất đi. Đảo Côn Cỏ vẫn như một con tàu mẹ vững chãi giữa biển khơi, mang trên mình sức sống của những cánh rừng; nhiều mảng màu vàng, xanh, đỏ của những công trình mới và dấu vết trên thân hình vẫn còn những thương tích, vết hằn trong chiến tranh để lại.

Trên đảo Côn Cỏ

Một lần theo đoàn Famtrip do Trung tâm Xúc tiến đầu tư, thương mại, du lịch (IPA) Quảng Trị tổ chức ra Côn Cỏ. Lúc đó, Côn Cỏ đang là huyện đảo và Phó chủ tịch UBND huyện là ông Trương Khắc Trưởng. Tại Đài tưởng niệm Anh hùng đảo Côn Cỏ trên Đồi 37, ông và những người lính đảo đã kể cho chúng tôi nghe về những năm tháng khốc liệt của chiến tranh, nơi 104 cán bộ, chiến sĩ ở những miền quê khác nhau của Tổ quốc đã nằm xuống mãi mãi tại Côn Cỏ.

Những câu chuyện huyền thoại càng in sâu trong tâm trí mỗi người khi đến Nhà Bảo tàng đảo Côn Cỏ. Những vật dụng còn sót lại như mảnh xác máy bay Mỹ, đèn pin, ống nhòm..., chuyện về người anh hùng Thái Văn A như thể tất cả bước ra từ cổ tích.

Tham quan Nhà Bảo tàng đảo Cồn Cỏ

Cô hướng dẫn viên Nhà Bảo tàng kể về 1.500 ngày đêm (1964-1975) của quân và dân Cồn Cỏ 1850 lần chống lại máy bay đánh phá, 171 lần bị tàu chiến oanh kích, chịu đựng 5.200 tấn bom đạn (bình quân mỗi người lính gánh trên mình 39,3 tấn bom đạn; 1ha đất chịu 22,6 tấn bom đạn). Thế nhưng dưới mưa bom bão đạn đó, quân và dân Cồn Cỏ vẫn đào được trên 8.000m giao thông hào; 200m địa đạo, xây dựng trên 20 trận địa hỏa lực... vẫn hiên ngang trên tuyến đầu chống Mỹ và “Cồn Cỏ nở đầy hoa thắng trận” (Thư khen của Bác Hồ năm 1968) khi Cồn Cỏ đã đánh 841 trận, bắn rơi 48 máy bay các loại, bắn cháy và chìm 17 tàu chiến địch...

Không chỉ những người lính đảo, mà người dân Vĩnh Linh lúc đó cũng lập nên nhiều kỳ tích. Với tinh thần “Đảo là quả tim - Dân Vĩnh Linh là mạch máu”, quân dân Vĩnh Linh đã làm tất cả để “mạch máu” đó luôn thông suốt. Nghe những con số từ cô gái trẻ thuyết minh của Nhà Bảo tàng “Hơn 4.200 chuyến tàu tiếp tế vận chuyển hàng hóa, nước ngọt từ đất liền cập Bến Ngà, phía Tây Nam đảo và khoảng 2.500 tấn vũ khí được đưa đến Cồn Cỏ. Và 200 dân quân Vĩnh Linh mãi mãi nằm lại biển cả!”... những thanh niên trẻ của các công ty du lịch ở TP. Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đà Nẵng, Nghệ An... những người sinh ra trong hòa bình khi nghe kể đã ngẩn người thốt lên “Cồn Cỏ đúng là Thánh địa cổ tích”.

Bên cạnh những câu chuyện “cổ tích” về chiến tranh còn đọng lại, Cồn Cỏ còn có những câu chuyện huyền thoại về cánh rừng già như nàng công chúa đang say giấc ngủ chờ chàng hoàng tử đánh thức. Anh Trần Hữu Phước - người hướng dẫn viên du lịch kỳ cựu trên đất Quảng Trị, Giám đốc Công ty THP Travel chuyên tour đảo Cồn Cỏ chia sẻ: “Cồn Cỏ, rừng chiếm đến 70% diện tích. Cồn Cỏ sở hữu một hệ sinh thái rừng nhiệt đới ba tầng khá hiếm tại Việt Nam. Nơi đây còn tồn tại nhiều cây thuốc quý, trong đó có giảo cổ lam... Động vật trên đảo tuy không nhiều nhưng chủng loại khá độc đáo như chim én, các loại bò sát, trong đó có loài rắn lục đuôi đỏ rất độc nhưng là nguồn dược liệu quý hiếm.

Đặc biệt, Cồn Cỏ có loài cua đá nổi tiếng vừa sống trên cạn, vừa sống dưới nước và là động vật được bảo vệ nghiêm ngặt”.

Cây bàng vuông trên đảo Cồn Cỏ

Đúng là Cồn Cỏ chưa đa dạng như Lý Sơn; không thể so sánh với sự bề thế của Phú Quốc, Côn đảo nhưng Cồn Cỏ lại chứa đựng một bề dày lịch sử; tầng lớp cổ tích thấm đẫm máu cha ông bảo vệ vùng biển đảo của Tổ quốc; về đa dạng sinh học, về ẩm thực biển mà ít nơi nào có được.

Đi một vòng quanh đảo trên chiếc xe điện chở khách chuyên dụng, nghe tiếng chim kêu, âm thanh núi rừng bình yên đến lạ, tôi nghĩ, Cồn Cỏ- sẽ là lựa chọn đúng đắn cho những người muốn tạm rời xa cuộc sống xô bồ của thành phố để tìm một nơi yên bình, hòa mình cùng thiên nhiên, biển cả.

Kỳ 2: Cồn Cỏ- “thánh địa xanh”

**Trần Minh
Tích**